

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

JAARVERSLAG

2014/2015

Inhoud

Voorwoord van de voorzitter	3
Knotploegen	4
Beheergroep Sparrenrijk	8
Poelenwerkgroep	11
Vogelwerkgroep	14
Heggenleggersgroep	18
Paddenstoelenwerkgroep	20
Beheergroep Dommelbimd	22
Publiciteitsgroep	26
Bomenadviescommissie	28
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	32
Beheergroep Dommeldal	35
Florawerkgroep	36
Bestuurssamenstelling van de WNLB	39

Voorwoord van de voorzitter

Marco Meihuizen

Beste natuurvrienden,

Zoals u ziet hebben we samen weer een prachtig jaarverslag in elkaar gezet. Met uitgebreide verhalen en prachtige foto's. Een boekje om echt eens rustig voor te gaan zitten. Ieder jaar verbaas ik me er weer over wat er allemaal gedaan en bereikt is. Zo veel, divers en belangrijk werk en dat allemaal door vrijwilligers! Bij het lezen van de verhalen proef je de gedrevenheid, het enthousiasme en de betrokkenheid. We hebben nu zo'n 150 donateurs en ieder jaar komen er weer wat bij. En ook het aantal actieve deelnemers in onze werkgroepen blijft maar stijgen.

Sinds dit jaar is er nog een twaalfde werkgroep bijgekomen en kunnen vrijwilligers hun kennis delen en energie kwijt in de Dommelbimd, waar ze ook hun kinderen mee naartoe mogen nemen om te helpen. Wellicht een goed alternatief nu de Boxtels Jeugd natuurwacht helaas dit jaar is gestopt.

Ondanks dat het bestuur maar uit drie leden bestaat gaat het prima zo doordat onze coördinatoren veel zelf organiseren en er geregeld afstemming plaatsvindt in gezamenlijk overleg. Het is leuk te horen dat werkgroepen steeds meer op pad gaan om ergens anders kennis op te halen of gewoon gezellig samen een dagje uit te zijn.

Naast allerlei excursies en activiteiten is er ook goed gewerkt aan onze eigen veiligheid middels een EHBO-cursus waarin handige tips zijn gegeven voor ongelukjes in het veld.

Dit jaar stonden we weer geregeld in de krant met leuke nieuwtjes over samenwerkingen, opvallende inventarisatie resultaten en mooie ontdekkingen in de natuur. Ook waren we weer van de partij op een aantal festiviteiten met prachtig ingerichte kraampjes en enthousiaste vrijwilligers die graag vertelden wat we doen en waarom we dat doen.

Afijn, het draait lekker in de Natuurwerkgroep!

Ik wens u veel plezier met het lezen van dit jaarverslag en laat u graag verbazen over al het goede werk dat het afgelopen jaar weer verricht is.

Met vriendelijke groet,

Marco Meihuizen, voorzitter WNLB

Knotploegen

*Aad van der Helm en Han Peeters, maandaggroep
José Poort, Hans Volmer en Henny de Haan, zaterdaggroep*

Weer prachtig

Zowel het begin als het eind van het seizoen was het weer prachtig. Dit jaar moest slechts één maal de knotdag afgezegd worden vanwege sneeuwval, namelijk op 'onnozele kinderen' (28 december). Het werk is toen doorgeschoven tot vlak voor drie koningen, zodat we gelijk konden genieten van de nieuwjaarsborrel.

We hebben een keer met 5 mensen voorgewerkt om alvast drieënhalve boom op een lastige plek met beleid te grazen te nemen. Voor die dag had Hans een nieuwe haak ontwikkeld, waarmee we de takken naar ons toe konden trekken, zodat ze niet op een hek zouden vallen, handig. Dit jaar hebben we veel met de nieuwe ladders en bruggetjes voor over de sloten gewerkt.

Aad heeft dit jaar groot onderhoud aan de kar gedaan. De banden zijn vervangen en de koppeling is vernieuwd.

Ook dit seizoen zijn we soms goed verwend door de eigenaren, een keer met lekkere warme erwtensoep na afloop van een koude ochtend en één keer zijn we zelfs dubbel betaald!!

Voorafgaand aan de algemene knotvergadering komen de coördinatoren een of twee keer bij elkaar en gaan ze twee keer bomen schouwen, het zogenaamde knotkijken, om het programma op te stellen.

We hebben een nieuwe betalingsregeling afgesproken namelijk € 2 per manuur in plaats van € 3,50 per knot, instellingen betalen € 2,50 per manuur.

De openingsvergadering was op 13 oktober. Er waren wel 24 knotters aanwezig, wat een flinke opkomst is en waar we heel tevreden over zijn.

Op zo'n vergadering worden ervaringen van vorig jaar besproken, waarbij onder andere de veiligheid steeds aan de orde komt. Ook allerlei praktische zaken voor het komend seizoen worden geregeld met elkaar zoals het rijden met de knotkar, nieuw aan te schaffen gereedschap en kleding.

Er is in totaal 14 keer geknot, acht keer door de maandag- en zes keer door de zaterdaggroep. Eén zaterdag is als knotdag vervallen omdat we toen ons jaarlijkse uitstapje hebben gemaakt en de laatst geplande keer is er extra gewerkt in de Dommelbimd.

We hebben dit jaar 200 bomen geknot en flink gezaagd in drie houtwallen.

In totaal is er op de maandag 421 uur en op de zaterdag 301 uur (excl. Dommelbimd), dus in het totaal 722 uur gewerkt.

Gemiddeld hebben we op maandag met 17,5 en op zaterdag met 16 mensen gewerkt. Het blijkt dat in het begin van het seizoen het enthousiasme groot is om weer te werken, maar verder in het jaar wisselt het aantal medewerkers nogal, afhankelijk van het weer of andere activiteiten. Er zijn nogal wat werkers die in twee of zelfs drie

groepen zitten en dus één hele drukke week hebben, met de wekelijkse Sparrenrijkdonderdag er ook nog bij. Misschien moeten we er eens over denken om de maandag en de zaterdag wat verder uiteen te laten vallen.

Waar hebben we allemaal gewerkt: Savendonksestraat, Gemondsestraat 16, Lambertusweg 2, Geelders 2, Geelders 4, Korte Heide 2, Liempseweg, Nergena 2, Luissel 10, Kapelweg 80, Kalksheuvel 45A, Mijlstraat 88, Bosrand 4, Drossaard 5, Kinderboerderij, Dommelbimd.

Dommelbimd

In de Dommelbimd is 5 x gewerkt door mensen van beide knotploegen samen met donateurs van de Dommelbimd, in totaal 252 uren (inclusief donateurs). Gemiddeld aantal deelnemers 16. Hans Volmer heeft alleen al 15 uur in z'n eentje voor zijn rekening genomen. Hij heeft hele dikke omgewaaide populieren in mootjes gezaagd. Een van de keren dat we er werkten zag Sylvia, terwijl ze uitlegde wat er moest gebeuren, een roofvogel. Wauw.... Een wouw!

Het beemdgebied is opgeschoond en Theodoor heeft daar de bosschages flink onder handen genomen en er is veel hout uit het drassige gebied gesjouwd. Het was me een gedabber! Dit alles om de bloei van de moerasplanten en het leven in de sloot te bevorderen. Dat leverde drie mooie mutserdmijten op voor de vogeltjes en kleine zoogdieren.

Jonge populieren zijn omgezaagd en als stek herplant langs de Dommeldijk. Bovendien is er een vlechtheg aangeplant die de contouren van een oude Dommelarm aangeeft. Ook is er flink opgeruimd rond de stal en de poel en het zwerfafval is afgevoerd. De fruitbomen zijn op nieuw aangebonden en hebben een verzorgde boomspiegel gekregen (Gras weggehaald en compost toegevoegd).

Met een palentrekker zijn de palen die de knotwilgen steunden, verwijderd en daarmee werd voorzichtig een ingenieuze “paalwoning” gecreëerd waaronder een eend zat te broeden.

In overleg met de Stichting Dommelbimd heeft de WNLB besloten om een aparte werkgroep Dommelbimdbeheer als onderdeel van de WNLB op te richten. Er zal dus afstemming plaats moeten vinden over het gebruik van het gereedschap inclusief kar, data en kleding.

Deskundigheidsbevordering

Rien de Groot, Han Peeters, Hans Volmer en Ruud Veldkamp hebben de kettingzaagcursus gevolgd en het diploma gehaald. Han en Hans hebben bovendien de bosmaaier veilig leren bedienen en daarvoor een diploma gekregen.

ARBO enzo.

Omdat we het belangrijk vinden dat er veilig gewerkt wordt hebben we een opfrisdag georganiseerd in Sparrenrijk voor alle kettingzaggers. Onder leiding van Henri Schuurmans van Helicon hebben we veel theorie herhaald en praktische tips aangereikt gekregen. Daarna zijn er twee bomen omgezaagd en kleingemaakt, waarvan er één tussen de bomen uitgetrokken moest worden. Het laatste mag nog wel eens herhaald worden om dit goed in de vingers te krijgen. Deze cursussen waren gericht op algemene zaagwerkzaamheden voor boswerk, maar we stuiten nog steeds op het gevaar van het werken met de kettingzaag op de ladder in knotbomen. Daarom willen we in het najaar een demonstratie met een stokkettingzaag organiseren. Mogelijk is dat voor ons een oplossing.

EHBO-cursus

Onder leiding van Ellen v.d. Oetelaar hebben we een, op ons werk toegesneden, cursus van twee avonden gehad. Er waren negen deelnemers: Ad Donhuysen, Betsie van Leeuwen, Edwin v.d. Oetelaar, Eline Hermans, José Poort, Marcel d’Hont, Marco Meihuizen, Richard Termeer en Theodoor van Dooren.

We hebben heel veel besproken en geoefend op deze avonden, maar het is zeker nodig om het regelmatig bij te houden. We gaan ook nog wat materiaal aanschaffen.

Op een van de knotcoördinatorenbijeenkomsten hebben we Karel Voets, van Brabants Landschap, uitgenodigd om ons nogmaals uitleg te geven over de subsidieregeling groen-blauwstimuleringskader, zodat we kunnen kijken of er adressen op onze lijst staan die daarvoor in aanmerking komen. We gaan onderzoeken of we voor de toekomst minder werk kunnen creëren door mensen te wijzen op deze regeling.

De regeling is bedoeld voor aanleg en onderhoud van landschapselementen die grenzen aan een agrarische bestemming. De agrarische natuurvereniging is de contactpersoon voor de eigenaren om een contract af te sluiten.

Samen werken, samen uit

Veel van de knotters zijn ook vogelaar. Daardoor ontstond het idee om samen met de Vogelwerkgroep een uitje te organiseren naar de Oostvaardersplassen, dan konden we een grote bus huren. We waren met ongeveer 40 man (en vrouw). Tot op het laatst twijfelden we die 25^e januari of het wel door zou kunnen gaan, omdat er code oranje was afgegeven wegens voorspelde sneeuw en ijzel. Gelukkig viel de ijzel mee en was er alleen sneeuw op de provinciale wegen. We waren op de afgesproken tijd in het bezoekerscentrum, waar we eerst een film konden zien en een inleiding van de boswachter kregen. De groep werd in tweeën gesplitst en onder leiding van gidsen mochten we ook in het afgesloten gebied rondlopen op weg naar een uitkijktoren, waar een vos onder huisde die redelijk tam was. Er waren Heckrunderen en verder zagen we een imposante groep edelherten aan ons voorbijtrekken en liepen we tussen de Konikpaarden door en tussen de dooie bomen. Kortom, we genoten van het prachtige gebied.

En volgend seizoen gaan we er ongetwijfeld weer enthousiast tegenaan!

Beheergroep Sparrenrijk

Han Peeters en José Poort

2014-2015 een veelbewogen jaar!

De Sparrenrijkgroep is er weer enthousiast tegenaan gegaan! In totaal is er 23 keer gewerkt, er is slechts één keer uitval geweest door regen.

Omdat er veel zieken waren en ook enkele mantelzorgers niet meer thuis gemist konden worden, hebben we de ploeg in de loop van enkele jaren aangevuld met nieuwe mensen. Het gemiddelde aantal 'boskabouters' was 13,2 die samen voor 912 uur werk verzet hebben.

Ook tijdens de kerstbijeenkomst en het jaarlijkse uitje merk je dat de samenhang in de groep groot is!

In december had Han operamuziek verzorgd met uitleg tijdens de koffie met wat lekkers in de Rots.

Het uitstapje op 2 april ging naar het Maashorstgebied van Staatsbosbeheer. Bij bezoekerscentrum Slabroek, werden we door een afwisselende omgeving rondgeleid o.a. langs prehistorische grafvelden, hei en bossen, daarna een heerlijk verzorgde lunch in een aparte ruimte en tot slot het bezoekerscentrum zelf, waar we gastvrij werden ontvangen. Echt een plek om nog eens naar terug te gaan!

In september starten we als coördinatoren altijd met een rondgang door het bos, om het werk dat gedaan moet worden 'op te nemen': hoe ligt het bos er bij. Waar moet gemaaid worden, zijn er gevaarlijke bomen die om moeten, waar ligt rommel, staan de wandelpadpaaltjes er nog, waar is het erg dichtbegroeid met Amerikaanse zaailingen of rhododendrons, hoe is het met de poel enz.

Werkvoorbereiding dus, om de noeste werkers gericht aan de gang te laten gaan als we eind van september starten.

Tegelijkertijd waren er ook concrete overlegpunten om bij de gemeente aan de bel te trekken (zoals bijvoorbeeld de 'bank die in de boom hing', de fietspadpalen, de natte paden, de toestand van de publicatieborden, het maaien van het weilje). We doen het tenslotte samen!

Voor ons met zijn allen was er ook veel te doen: heel veel handwerk, jonge Amerikaanse eik, douglasspar, tsuga's, bramen, en heel veel werk in donkere bosjes in de vakken 6, 7 en 8; lang geleden aangeplant met een boomplantdag en daarna 'als haren op een hond' elkaar verdrukkend!

De inlandse eiken die er hier en daar tussen stonden hebben we de ruimte gegeven. En natuurlijk kwamen we ook Amerikaanse eiken tegen die we met groter materieel geringd of omgezaagd hebben. Er is druk geoefend met de oude en nieuwe zaagtechnieken

van de 'opfriscursus' die we in november hadden gedaan. En het ging niet allemaal soepeltjes! Een groot deel van het seizoen hebben we daar met zijn allen gewerkt!

Ook het plan van de gemeente om de boomplantdag te doen langs de Amerikaanse eikenlaan die wel nog 'eventjes' gekapt moest worden leverde ons heel wat werk op in de stroken ernaast!

Maar omdat zo snel laten kappen toch niet haalbaar bleek, werd de boomplantdag naar elders verzet!

Nou ja, de voorbereidingen waren in ieder geval klaar.

Niet alles werd aan de natuur overgelaten: jonge dennenstammetjes zijn tot boskabouter-paaltjes omgetoverd door Paul, dikke eiken tot banken en ook witte berkenstammetjes zijn hergebruikt!

Terwijl we zo bezig waren, hebben we in ieder geval erg genoten!

Het volgende seizoen is inmiddels met evenveel plezier gestart!

Poelenwerkgroep

Marie José Meertens

Zoals elk jaar is het begin van het verenigingsjaar bij de poelenwerkgroep heel rustig verlopen. In het najaar van 2014 gaven enkele basisscholen hun belangstelling voor het poelenadoptieprogramma te kennen. Pas in de late winter, voorjaar en vroege zomer komt de poelenwerkgroep echt in actie met de amfibieënoverzet en de educatieve activiteiten. Nieuw dit jaar is de samenwerking met Jacob Roelandslyceum.

Overzet amfibieën

Eind februari werkt een tiental leden van de poelenwerkgroep aan het opzetten van de schermen op de Molenwijkseweg Op de Kempseweg en het kruispunt van de Kempseweg en de Annadreef gebeurt dat in samenwerking met medewerkers en vrijwilligers van Natuurmonumenten. Heel plezierig is ook het feit dat Natuurmonumenten het schermenmateriaal dat eerder gebruikt werd bij de verbouwing van bezoekerscentrum Groot Speijk nu beschikbaar heeft voor de Kempseweg.

Een groep van tweeëntwintig personen, waaronder zes leerlingen van het Jacob Roelandslyceum, zorgt gedurende zes weken, van 2 maart tot 16 april, voor het controleren van ingegraven emmers en het overzetten van de dieren.

De overzet dit jaar blijkt zeer succesvol. Heel bijzonder is ook dat op de Molenwijkseweg enkele overstekende heikikkers zijn gevonden.

Resultaten:

Waar	Padden	Kikkers	Salamanders	Dood
Molenwijkseweg	1015	447	5	42
Kempseweg nr 4 en 6	216	13	15	38
Kempseweg/Annadreef	616	9	4	94

Poelenadoptieprogramma

Met het poelenadoptieprogramma in samenwerking met de Gemeente Boxtel en Waterschap De Dommel doen nog steeds vier scholen volledig mee: Amaliaschool, Angelaschool, Molenwijkschool en Vorsenpoel.

Op deze scholen zijn gastlessen gegeven en met 7 groepen is een bezoek aan hun eigen poel gebracht. Ook basisschool De Speleliër heeft aangegeven mee te willen doen. Er is daar een gastles gegeven over het leven in en rond een poel. Helaas kon het poelbezoek niet doorgaan vanwege weersomstandigheden. Een eerste contact is er geweest met de Theresiaschool in Lennisheuvel. In het schooljaar 2015-2016 zal aan deze scholen een poel te adoptie worden aangeboden.

Twee maal assisteerden leden van de werkgroep kinderen uit de lagere groepen van de Molenwijkschool bij het scheppen in de poel in Sparrenrijk als onderdeel van een waterproject.

Samenwerking met Jacob Roelandslyceum

In een oriënterend gesprek met biologiedocenten van Jacob Roelandslyceum kwamen er enkele mogelijkheden naar voren om leerlingen een hand te reiken bij het doen van een onderzoek voor het vak biologie. Ook extra begeleiding van praktijklessen rond om waterdieren zou welkom zijn.

Een en ander resulteerde in een succesvolle samenwerking van leden van de poelenwerkgroep en 6 HAVO-4 studenten die een onderzoek wilden doen naar de amfibieëntrek in Boxtel en 2 studenten die onderzoek wilden doen naar waterdieren in de poel van Dommelbind en de poel op het terrein van Jacob Roelandslyceum. Daarnaast assisteerden leden van de poelenwerkgroep 6 Havo en VWO klassen bij het scheppen en determineren van waterdieren in de poel bij de school.

Voor het schooljaar 2015-2016 zijn weer voorlopige afspraken gemaakt.

Excusie naar de Moerputten

Op de avond van 7 juli maakten een 12 tal leden van de poelenwerkgroep een excursie naar de Moerputten. Onder de inspirerende leiding van Dick Kuus werd het prachtige terrein verkend.

Met koffie met iets lekkers werd een succesvol jaar van de poelenwerkgroep afgesloten.

Rana arvalis, de heikikker

Op 30 augustus jongstleden ontvingen wij het trieste bericht dat onze coördinator van de Vogelwerkgroep, Frans Maas is overleden. Frans wist sinds februari dit jaar dat hij ongeneeslijk ziek was. Frans is grondlegger geweest van de Vogelwerkgroep en heeft deze tot kort voor zijn dood nog geleid. Wij gedenken Frans als een zeer betrokken man die vanuit zijn enthousiasme en deskundigheid de mogelijkheden zag en benutte om ons en de Boxtelse bevolking bewust te maken van de gewone en bijzondere vogels in onze woonomgeving.

Zijn aanwezigheid zal gemist worden.

Vogelwerkgroep

Pieter Wesselink, Jan Albert Hellings, Ad Sleenhoff

De bescherming van Steen- en Kerkuil

Pieter Wesselink

Het grondgebied van Boxtel is voor wat betreft de bescherming van Steen- en Kerkuil verdeeld in 4 rayons. In elk rayon is er een rayonhoofd, die samen met enkele andere leden van de Vogelwerkgroep de zorg heeft voor de bescherming van Steen- en Kerkuil.

De activiteiten in het kader van de bescherming van Steen- en Kerkuil beginnen, zo je wilt eindigen elk jaar in oktober/november met het schoonmaken van de nestkasten van de Steen- en Kerkuil. Ook in oktober/november 2014 was dit weer een flinke klus. Vaak worden de kasten van de Steenuil ongewild ook als nestgelegenheid gebruikt door Holenduif, Kauw, Spreeuw of Koolmees en zelfs in een enkel geval door een Eekhoorn. Om het voor de Steenuil aantrekkelijk te maken om er een volgend seizoen in te broeden moeten ze ontdaan worden van dit nestmateriaal. De kasten voor de Kerkuil worden ook vaak door Holenduif en Kauw gebruikt, maar anders dan de Steenuil maakt de Kerkuil er ook zelf een smerige boel van. Maar daarnaast levert de schoonmaak ons een groot aantal braakballen op, waar de leerlingen op de Boxtelse basisscholen mee aan de slag kunnen.

Aan het einde van de winter, zo eind februari/begin maart 2015 is in elk rayon een monitoring uitgevoerd op het geluid van de dan roepende Steenuil. Het doel hiervan is na te gaan of de kans op een broedgeval ter plekke kansrijk is en of er wellicht in het gebied een Steenuilenkast moet worden geplaatst c.q. bijgeplaatst.

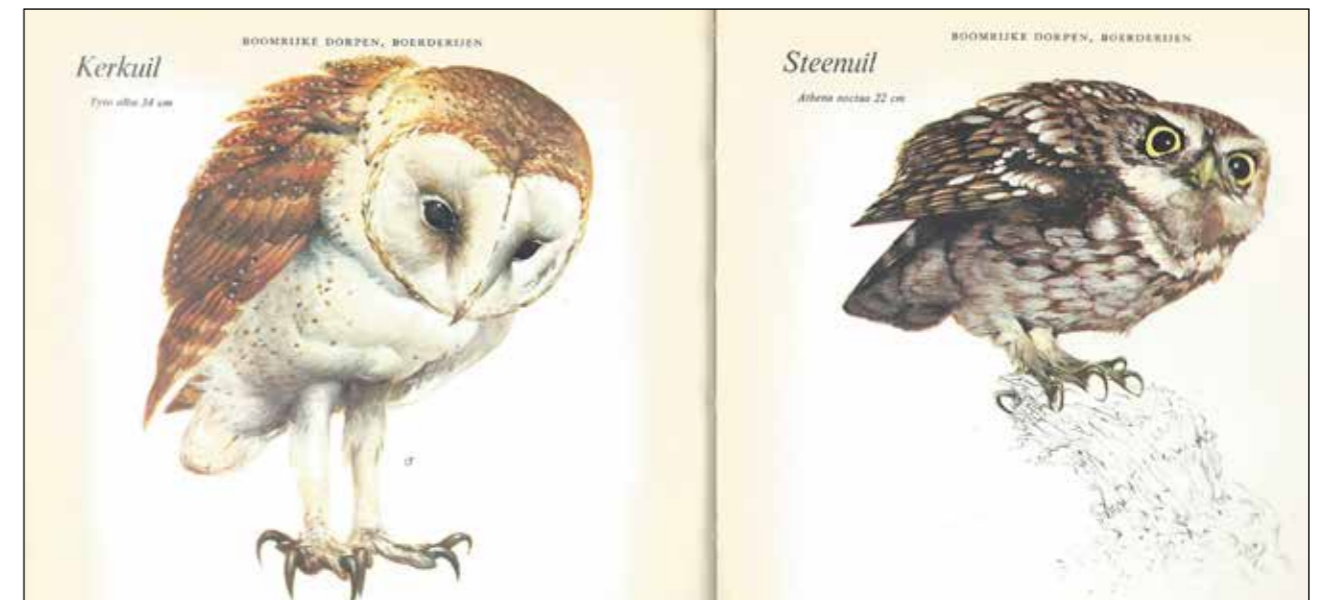
Daarna zijn de uilenbeschermers in de maanden mei en juni van 2015 druk in de weer geweest om alle nestkasten van Steen- en Kerkuil te controleren op aanwezige broedgevallen. Hierbij proberen wij de controles pas uit te voeren wanneer de

Links een voorbeeld van een kerkuilkast van binnen en hierboven een steenuilenkast.

eieren zijn uitgebroed en er jonge uiltjes zijn. De kans op verstoring van de broedsels is dan het kleinst. Niet altijd is er een succesvol broedgeval, maar soms zijn er indicaties dat de kast toch is gebruikt door een Steen- of Kerkuil. Dit is vaak te zien aan in de kast of omgeving aanwezige braakballen.

Ook dit jaar hebben we weer een redelijk succesvol uilenjaar kunnen bijbeschrijven.

Bij de Steenuil kon in 24 gevallen worden vastgesteld dat de kast of locatie is bezocht als broed- c.q. rustplaats. Hierbij was in 13 nestkasten sprake van een succesvol broedgeval. In totaal werden er 32 jonge Steenuiltjes en nog twee mogelijk later uitgekomen eieren geteld. Ten opzichte van 2014 is voor wat betreft het aantal uitgevlogen jongen een achteruitgang (41 in 2014) te zien. Het aantal broedgevallen en waargenomen activiteiten was vrijwel gelijk.

Bij de Kerkuil werden in tien gevallen in de daarvoor bestemde nestkasten sporen van de Kerkuil aangetroffen. In twee gevallen was er sprake van een succesvol broedgeval. Hierbij zijn in elk geval zeven, maar mogelijk negen jonge kerkuilen uitgevlogen. Ten opzichte van 2014 zijn de cijfers vrijwel gelijk. Wel zijn er meer sporen van de Kerkuil in de diverse kasten aangetroffen (vijf in 2014).

Tellingen voor de nieuwe Vogelatlas

Jan Albert Hellings

Net als vorig jaar is de Vogelwerkgroep ook dit jaar weer op pad geweest om een atlasblok van 5 x 5 km te inventariseren op broedvogels voor de nieuwe Vogelatlas van Nederland. Ditmaal betrof het blok 51-24 uit de inventarisatieatlas, gelegen tussen Liempde en AquaBest in het zuiden, het Oud Meer vlak bij de A50 in het oosten en het centrum van Best als meest westelijke deel. Veel variatie in biotopen dus, en daarom ook maar liefst 102 verschillende soorten vogels die we er hebben waargenomen. We hebben voor deze omvangrijke klus uit de leden van de Vogelwerkgroep drie groepen gevormd die elk zes kilometerhokken voor hun rekening namen. De overige zeven kilometerhokken werden gezamenlijk gedaan, met name omdat er een aantal moeilijke en weinig aantrekkelijke stukken inzaten zoals de bebouwde kom en het industrieterrein van Best.

Volgens de methodiek die SOVON daarvoor heeft uitgedokterd hebben we alle kilometerhokken meerdere malen bezocht en de waargenomen soorten en de bijbehorende broedcodes werden ingevoerd op de speciaal voor dit project in het leven geroepen website www.vogelatlas.nl.

Er waren zeker een aantal fraaie waarnemingen te melden. Hierbij horen de **Geoorde futen** op het Oud Meer en de Kleine bonte spechten in de Scheeken, waar we ook konden genieten van enkele **Wielewalen** en een Nachtegaal. Ook de Appelvink was een opmerkelijke vondst. Heel goed vertegenwoordigd waren de Roodborsttapuiten. Opvallend was dat de bebouwde kom van Best uitzonderlijk vogelrijk was, heel veel Mussen en Mezen en Lijsters, maar ook Huiszwaluwen en Scholeksters werden er waargenomen.

Roofvogels waren ook behoorlijk vertegenwoordigd met onder andere Wespindief, Havik en Boomvalk als bijzonderheden. Steenuilen waren er ook in behoorlijk aantal, zeker ten dele als gevolg van een actieve uilenwerkgroep ter plaatse die gezorgd heeft voor een groot aantal nestkasten voor deze soort. Tenslotte waren we verrast door 7 waarnemingen van Nachtzwaluwen op het drukke en onlangs helemaal opgeschoonde deel van de Nieuwe Heide.

Wij kijken vol verwachting uit naar de uiteindelijke nieuwe atlas die in 2016 of 2017 zal verschijnen en we zijn trots dat we daar een bijdrage aan hebben kunnen leveren.

Gierzwaluw in Boxtel

Ad Sleenhoff

Tot nu toe had onze Vogelwerkgroep nog niet elke jaar speciale aandacht gegeven aan deze bijzondere en geheimzinnige vogel. Maar voor 2015 hadden we hem uitgeroepen tot vogel van het jaar, en besloten we een begin te maken met het in kaart brengen en beschermen ervan. Ook omdat hij internationaal gezien achteruit gaat, mede door verdwijnen van nest gelegenheid.

Het is een bijzondere vogel, omdat zijn gedrag sterk afwijkt van veel vogels. Zo verblijft hij dag en nacht in de lucht, behalve tijdens de broedtijd. Daardoor legt hij enorme afstanden af. En hij vliegt tot 5000 m hoog: absoluut niet meer te volgen voor het menselijk oog, zelfs niet met een verrekijker. Het is ook een zeer snelle vogel: hij vliegt tot ca. 120 km/h, en is daarbij toch zeer wendbaar. En het is een geheimzinnige vogel, omdat men er tot voor kort nog maar heel weinig over wist. Zo werd pas enkele jaren geleden door het gebruik van lichte en kleine locatie technieken ontdekt waar de Gierzwaluwen in midden Afrika verblijven.

Begonnen dus in 2015 met het in kaart brengen en beschermen. Maar hoe ontdek je nestplaatsen van een vogel die met ca. 120 km/hr vliegt, en ook bijna met die snelheid het nest in vliegt? Daarom besloten we om in ieder geval de Boxtelse bevolking te vragen om ons te melden waar bezette nestplaatsen waren. Daarnaast wilden we zelf vooral letten op zogenaamde "giervluchten". Niet broedende Gierzwaluwen vliegen namelijk vaak in groepen en zijn op zoek naar nestplaatsen voor de komende jaren. Ze vliegen dan meestal in de buurt van bezette nestplaatsen, en laten daarbij een gierende geluid horen (vandaar de naam Gierzwaluwen), en klampen zelfs soms kort aan bij een bezette nestplaats. Het in kaart brengen van giervluchten is dus een prima manier om te ontdekken waar waarschijnlijk bezette nestplaatsen zijn, en waar ze (nog) niet zijn.

Daarmee was een plan geboren, maar voor de uitvoering van dit plan was maar ca. 6 weken beschikbaar. De Gierzwaluwen zijn namelijk maar ca. 13 weken in Nederland: in mei, juli en juli. En om diverse redenen zijn daarvan 7 weken niet geschikt om nestplaats waarnemingen te doen. En gedurende die zes geschikte weken moet het ook nog eens geen slecht weer zijn! Na het vertrek van de Gierzwaluwen zijn we tot midden augustus bezig geweest om de nestlocaties en giervluchten elektronisch vast te leggen, en na te denken over het vervolg. De Gierzwaluw: nog steeds een bijzondere, maar steeds minder een geheimzinnige vogel. Wordt vervolgd!

Heggenleggersgroep

Frank de Bont

Instructiebijeenkomst

In het verslagjaar is twee keer deelgenomen aan de instructiebijeenkomst heggenvlechten in het Maasheggengebied tussen Cuijk en Boxmeer, op 10 januari en 21 februari 2015. Onder ideale weersomstandigheden is weer veel ervaring opgedaan om van de diverse forse meidoornstruiken een mooie vlechtheg te maken.

Vooraf moeilijk is het plan van aanpak. Wat moet worden weggezaagd en weggeknipt en wat moet zeker blijven staan om een ondoordringbare haag te vormen?

Het vergt behoorlijk wat overleg tussen de leden van de werkgroep. De oefenochtenden zijn zeer belangrijk om het inzicht en het overzicht te behouden hoe te werk te gaan. 'Oefening baart kunst' is niet voor niets een toepasselijk gezegde!

Kampioenschap heggenvlechten

Op 8 maart 2015 is het NK heggenvlechten gehouden in de omgeving van Oeffelt in het Maasheggengebied. Ook dit jaar hebben wij dit kampioenschap aan ons voorbij laten gaan. We hebben toch nog niet voldoende ervaring en 'flair' om de confrontatie aan te gaan met diverse teams uit Nederland, België en Frankrijk.

Vlechten in Dommelbimd

Op 16 februari, 13 maart en 28 maart zijn enkele leden van de werkgroep actief bezig geweest in het natuurgebied Dommelbimd. Het opgekuilde plantmateriaal is in zijn geheel uitgezet en aangeplant. Bij de vroegere paardenstal zijn vele meters verwerkt en een vroegere arm van de Dommel is met de aanplant van de vlechtheg geaccentueerd in het landschap. Deze meander van de Dommel, nauwelijks als zodanig in het gebied herkenbaar, wordt door de aangeplante vlechtheg weer 'zichtbaar' gemaakt. Met stevige palen en prikkeldraad is de kwetsbare aanplant beschermd en houdt het vee uit de buurt.

In het Brabants Centrum van 6 augustus jl. heeft een artikel gestaan over de vlechtheg die weer terug is in het landschap, en speciaal in 'ons' gebied Dommelbimd.

Inmiddels zijn vele tientallen meters, in totaal zeker 150 meter, aangelegd in Dommelbimd met een variatie van plantmateriaal zoals gelderse roos, hazelaar, mispel, kardinaalsmuts, veldesdoorn, steeliep, inlandse vogelkers en wegedoorn.

U mist de meidoorn in het rijtje maar wegens het mogelijke gevaar van het besmettelijke bacterievuur in deze struiken mag deze niet worden geplant.

Onderhoud

Vlechtheggen, hoe mooi ook in het landschap, vergen echter wel het nodige onderhoud. Zo groeit het onkruid, wat wij als onkruid zien, zeker zo hard mee als de heg zelf. Het machinaal verwijderen van gras en onkruid wordt niet aanbevolen vanwege mogelijke beschadiging van stam en wortelstelsel.

Dus het handmatig verwijderen met zeis en sikkel is 'ambachtelijk handwerk'.

Kom daar maar eens om in 2015, maar in natuurgebied Dommelbimd wordt het beoefend!

Over enkele jaren kan de eerste heg in Dommelbimd worden gevlochten, zo is de optimistische verwachting van de werkgroep.

Wij houden u op de hoogte!

Paddenstoelwerkgroep

Cor Kievit

De Paddenstoelenwerkgroep bestaat uit 9 personen.

We gaan in principe elke donderdagmiddag van 13.30 uur tot ongeveer 16.00 uur een paddenstoelen wandeling maken.

Het paddenstoelen seizoen begint ongeveer begin augustus en loopt door tot het gaat vriezen. Als er bijzonderheden zijn, dan worden de leden benaderd en kunnen we ook op pad voor bijvoorbeeld paddenstoelen in het voorjaar.

Meestal in de omgeving van Boxtel, maar ook wel naar een ander gebied als daar andere waarden zijn (klei bijv.) en dus ook andere paddenstoelen voorkomen.

We hebben een droge tijd gehad, maar de laatste maanden was het best goed en hebben we nog veel paddenstoelen gezien.

Een greep uit de vondsten die we deden, treft U hieronder aan.

Iedereen is welkom bij de paddenstoelenwerkgroep, dus...

Rupsendoder (*Cordyceps militaris*)
De zwam wordt 2 tot 6 centimeter hoog, en is een half tot 1 centimeter dik. De kleur van de zwam is oranjegeel tot oranje, de steel is meestal wat bleker. Op de hoed bevinden zich fijne wratjes.

De zwam groeit op poppen van vlinders in diverse biotopen. In Nederland is de soort vrij algemeen.

Citroenstrookzwam
Meest gevonden op de stronk van gekapte dennen. In Nederland een zeldzame paddenstoel. De zwam is het meest gemeld in Noord-Brabant en Drenthe. De citroenstrookzwam vormt brede stroken die het substraat geheel overdekken. Het opvallendste kenmerk zijn de citroengele poriën, waar de soort zijn naam aan heeft te danken.

Gewone boomwrat

Ook wel Bloedweizwam of soms blotebilletjeszwam genoemd, is een slijmzwam. In de vegetatieve fase is de kleur van de bloedweizwam rozerood, in de reproductieve fase wordt het organisme grijzig of bruin. De zwam wordt algemeen in alle werelddelen gevonden.

Inktviszwam

De soort heeft een vruchtlichaam waarvan de vorm doet denken aan een inktvis. Daarnaast is deze soort te herkennen aan de karakteristieke kadavergeur. De invasieve soort is zeldzaam en staat op de Rode Lijst (GE) maar is sterk toegenomen

Koningsmantel

De hoed is oranjerood tot wijnrood, heeft wollige vezels op een gelige ondergrond en is gewelfd tot uitgespreid en heeft een doorsnede tussen de 4 en 12 cm. De rand is vezelig. De steel is tussen de 3 en 12 cm hoog met oranjerode tot wijnrode schubben.

Parasietbeurszwam

Hoed halfbolvormig tot uitgespreid, Ø 3-6 cm, vezelig, mat glanzend en kleverig, wit. Op rottende vruchtlichamen van de Nevelzwam (*Clitocybe nebularis*) in loof- en naaldbossen. Parasitair, (mogelijk saprofiet). Zeldzaam.

Zakjestrilzwam

Vooral op dode takken van beuken en elzen, maar soms ook op andere loofbomen.

Sikkelkoraalzwam

Op de grond tussen gras en mos in onbemeste, schrale wei- en hooilanden, bermen, dijken en open bosranden.

Beheergroep Dommelbimd

Meerdere leden

Opening nieuwe werkseizoen in Dommelbimd

Nadat met name de vogel-, poelen- en florawerkgroep in 2014 er al veel inventarisatiewerk hebben uitgevoerd, vond de officiële opening van het nieuwe seizoen plaats in de Dommelbimd.

Op een mooie zaterdag eind september waren er verschillende activiteiten georganiseerd: zo konden de handen uit de mouwen bij het verwijderen van wilgenstruiken uit de poel, maar ook waren er rondleidingen met de vogel- en florawerkgroep.

Vogels kijken tijdens de opening van het werkseizoen

De poel wordt ontdaan van wilgenstruiken.

WNLB actief bij onderhoud in Dommelbimd

De enthousiaste betrokkenheid van een groot aantal leden van de WNLB bij de Dommelbimd was aanleiding voor het bestuur van de stichting Dommelbimd verdere samenwerking te zoeken met de WNLB: in overleg met het bestuur en een aantal coördinatoren is in het najaar/winter ook het beheer opgepakt.

In de vorm van een pilot is op 5 ochtenden in de Dommelbimd gewerkt. Mede onder aanvoering van José, Hans en Frank hebben vrijwilligers van de knot- en Sparrenrijkgroep, aangevuld met vrijwilligers van de Dommelbimd samen veel werk verzet:

- Grote wilgenstruiken zijn verwijderd uit de poel, uit twee slotjes en uit de hooilanden
- De takken zijn verwerkt in twee mutsertmijten en een takkenril
- Populieren die te dicht op de bomen van de Konijnshooldreef stonden, zijn herplant op het Paardendijkje
- Boompalen en boombanden zijn verwijderd
- Wilgenbomen zijn nagelopen en gesnoeid

- Er is een vlechtheg geplant; hiervoor is het tracé van een oude Dommelmeander gevolgd
- Het schuurtje is opgeruimd: afval en oude bouwmaterialen zijn opgeruimd.

Het waren gezellige ochtenden waar zo'n 40 vrijwilligers van de WNLB en Dommelbimd actief zijn geweest.

Opruimen rond het schuurtje: met vereende kracht lukt het deze dikke boom weg te rollen.

Resultaten van al dat werk

Nadat de werkgroep de wilgenstruiken uit de poel heeft verwijderd, heeft de gemeente de bagger uit de poel geschoven, waardoor we nu weer een mooie, open poel hebben. De oevers waren dit jaar nog wat kaal; daar hebben verschillende vogels van geprofi-teerd. Zo zijn er regelmatig een witte kwikstaart en oeverloper gesignaleerd.

Opgeschoonde poel.

Ook het verwijderen van de wilgen uit de hooilanden en de slootjes heeft al geleid tot nieuwe natuurwaarden: op de plek waar de wilgen zijn gezaagd zijn breedbladige wespenorchissen opgekomen en de waterviolier lijkt zich uit te breiden.

Waterviolier in één van de kwelslootjes.

De bever

Tot slot heeft het verplanten van de populieren nog tot een mooi resultaat geleid: de bever heeft de Dommelbimd bezocht.

Lily Verduyn, beverspecialist uit Den Dungen, geeft uitleg bij de sporen

Oprichting nieuwe werkgroep beheer Dommelbimd

Na een druk winterseizoen hebben het bestuur van de WNLB, enkele coördinatoren en het bestuur van de Dommelbimd de samenwerking geëvalueerd. Aangezien we van beide kanten zeer tevreden waren, hebben we besloten de samenwerking voort te zetten en het te formaliseren door een werkgroep beheer Dommelbimd op te richten binnen de WNLB. De stichting Dommelbimd gaat een integraal onderhoudsplan opstellen

dat deze nieuwe werkgroep voor hen uitvoert. Frank de Bont en Sylvia van Gulik zijn de coördinatoren van deze nieuwe werkgroep.

Theodoor aan de slag.

Ook werk in de zomer: maaien met de zeis

In de Dommelbimd kan ook in de zomer gewerkt worden: de exoot Reusenbalsemien moet worden verwijderd voordat hij in het zaad komt om te voorkomen dat hij teveel gaat overheersen.

De lage beemdgronden worden beheerd door te maaien. Gezien de oppervlakte zal dit grotendeels machinaal gebeuren. Voor natte en lastige hoekjes, gaan we dat met de hand doen. Daarvoor hebben we eind augustus een cursus Maaien met de zeis georganiseerd. Onder leiding van Coördinatiepunt Landschapsbeheer van Brabants Landschap leerden we de eerste kneepjes van het vak. Door het vaker te doen, moeten we de slag te pakken zien te krijgen: een mooie uitdaging voor volgend jaar.

Publiciteitsgroep

Godelise van Kessel

Diversiteitsmarkt oktober 2014

Marie Jose Meertens en ondergetekende hebben samen deelgenomen aan de Biodiversiteitsmarkt op het Boomgaardje nabij het gemeentehuis. Het publiek heeft kennis gemaakt met insectenhôtels en heeft er ook zelf gemaakt. Als ludieke actie deelden de dames eigengestekte chlorophytum uit.

Godelise van Kessel

Per direct is het e-mailadres van onze Publiciteitsgroep veranderd. Gelieve dit aan te passen in uw adressenbestand: pr@wnlb.nl

Boomfeestdag aan het Leemputtenpad op 18 maart 2015

Op 18 maart verzamelden zich rond negen uur de eerste vrijwilligers, waaronder een aantal 'nieuwelingen' op de plantlocatie aan het Leemputtenpad, net aan de andere kant van de A2 voorbij de brug.

Alle voorbereidingen waren al uitgevoerd door medewerkers van de gemeente en het bedrijf die de planten leverde. Het terrein was gescheurd, de lijnen waarlangs de leerlingen van de Spelelier bomen en struiken gingen planten al uitgezet en ook het plantmateriaal was al verdeeld over het terrein. We hoefden dus maar te wachten op de komst van de kinderen.

En die kwamen alle 80 om half tien op de fiets aan.

Wethouder Van Wanrooij heette iedereen van harte welkom. Na nog even aangestipt te hebben dat het voor de grote mensen vandaag ook een belangrijke dag was vanwege de verkiezingen, legde hij uit dat het voor de kinderen ook een belangrijke dag was, omdat zij zouden helpen met het planten van 900 bomen.

Nadat de wethouder de eerste boom geplant had, gingen de 80 kinderen in tweetallen enthousiast aan de slag. Het bleek toch wel erg zware grond te zijn om een gat te graven waar de boom in gezet kon worden maar de kinderen lieten zich niet uit het veld slaan en ze gingen onvermoeibaar door tot zo'n anderhalf uur later alle 900 bomen geplant waren. Er heerste een vrolijke en goede werksfeer.

De kinderen waren tijdens de les op school goed voorbereid en wisten heel goed waarom bomen zo belangrijk zijn en waarom een pier helemaal niet vies is en dood moet. Zelfs werd al nagedacht over hoe lang het duurt tot de bomen groot genoeg zijn om er in te klimmen.

De leerlingen hebben Zwarte Els, Inheemse Vogelkers, Gagel, Veldesdoorn, Sporkehout en Wilde Appel geplant. Na afloop van het plantwerk zag het veld er al een heel stuk 'aangekleder' uit.

Het harde werken werd voor de kinderen afgesloten met een drankje en een biologische appel en met koffie voor de vrijwilligers en de begeleiders vanuit de gemeente. Al met al een prima activiteit onder een zonnetje dat ook erg zijn best deed om bij te dragen aan een geslaagde ochtend.

Hans Volmer

Bomenadviescommissie

José Poort

Bomen over bomen, wie doet dat nou. Er is zoveel in de wereld om je druk over te maken.... Maar toch, zonder groen is er zelfs geen leven mogelijk..... **vitamine G is hard nodig**.

Bomen verbinden ons met mensen, met verleden en toekomst, dat blijkt!

Ook dit jaar weer de gedachte: wat heb ik eigenlijk allemaal gedaan voor de bomen in Boxtel? Het lijkt ieder jaar weer niet zoveel, het is versnipperd, verspreid door het jaar heen, en toch vaak geconcentreerd rondom enkele thema's.

Voor de paardenkastanjes waren een hot item!

Vanuit 2002 en 2003 hebben we nog een inventarisatie waar overal kastanjabomen stonden (we moeten komend jaar maar eens bekijken wat daar nog van over is!) en een opzetje voor een educatieve boomwandeling 'Waar ga jij kastanjes zoeken'. Die tijden zijn voorbij. Juist in 2002 schijnt de invasie van kastanjemineermot begonnen te zijn, later werd de kastanjabloedingsziekte een landelijk aandachtspunt.

In Boxtel mondde dit uit in de kap van de hele laan die naar **het kerkhof** leidt. Vooral het laatste stuk van de laan stond er erg slecht bij, vooraan en achteraan zijn nog twee tweetallen kastanjabomen gespaard gebleven, zodat de 'inkijk' nog redelijk lijkt.

De kap en de herplant worden in verband met financieën gespreid over twee fases uitgevoerd.

Intussen kan ook bekeken worden of de archeologische ondergrond nog om speciale maatregelen vraagt! Dit is een zeer historische plek: Bij de bouw van de woningen zijn nl veel sporen van bewoning in de Romeinse tijd ontdekt!

Over de herplant mochten aanwonenden meedenken. Dit in de krant lezend is er natuurlijk ook een lijstje met voorstellen vanuit de WNLB naar de ambtenaar van de gemeente gegaan, dat inmiddels serieus wordt meegenomen in de overwegingen.

Nog zo'n historische plek **nabij de Zwaanse brug** was volop in het nieuws vanwege een kastanjaboom! Die bij villa 't Hof.

Al jarenlang hielden we de boom in de gaten, merkten de kastanjemineermot op, de vroege verkleuring van het blad en de 'grote paddenstoel' op de stam. Juist de werkzaamheden (bij de veelvuldige 'wisseling van de wacht' in het gebruik) aan de boomwortels en overige bebouwing in de directe omtrek kwamen de boom zeker niet ten goede.

We gaan ervan uit dat de gemeente monumentale bomen elk jaar aan een soort van APK voor bomen onderwerpt (de VTA = visuele boominspectie), en dat de boom dus veilig geacht wordt. Wel meldden we onze zorgen (over meerdere bomen) onder andere tijdens een gesprek over Sparrenrijk. Een ingezonden brief van een Boxtelse inwoner (EN een ongeluk in Zutphen) veroorzaakt een stroomversnelling: alom zorg en vooral angst voor onveiligheid, takbreuk en schadeclaims (want ook de economische aspecten spelen mee)! De gemeente heeft een onderzoek laten uitvoeren door Pius Floris, dat op diverse manieren kan worden geïnterpreteerd! (De boom levert nog geen gevaar op, nader onderzoek gewenst in de herfst.) Er komt een bijeenkomst met betrokken bewoners, om een en ander te bespreken.

Nader onderzoek volgt in samenwerking met de Wageningse universiteit, die proeven neemt met de warmtemethode elders in het land.

Op de Kinderboerderij zijn enkele kastanjes opgepot om bijvoorbeeld op schoolpleinen voor een nieuwe generatie te planten! Wie gaat ze mee verspreiden?

Ook bij de verbouwingen bij **St. Lucas** op de hoek van de Burgakker en de Raapakkerbrug speelde slechte bouwtechnische begeleiding rondom bomen mee bij ernstige beschadigingen en aantasting door ziektes!

Gelukkig is er een grote maat nieuwe boom geplant. Een beuk weliswaar, die altijd breed wortelt!

In de Burgakker zijn ook twee echte tulpenbomen en een (ouderwets rose-bloeiende) sierkers gesneuveld voor de herbestrating in de STAP-plannen! Er worden twee nieuwe bomen met ronde bankjes teruggeplant op dit bijzondere pleintje. Jammer dat juist nu de bibliotheek gaat verhuizen!

Over naar een positievere activiteit:

Veel werk en overleg is er afgelopen jaar gedaan voor de dikste eik van Sparrenrijk, die sinds september officieel als wereldboom 'de Mammoeteik van Sparrenrijk' verder zal gaan. We hopen op nog eens 250 jaar gezonde groei.

De eerste plannen zijn gemaakt, de eerste snoei en bemesting (met sponsoring) uitgevoerd! Daarvoor zijn wel meer maatregelen nodig, want ook hier zitten de bedreigingen in de 'directe leefomgeving' van de boom. Daar gaan we dit jaar hard verder aan werken.

Meermaals ben ik afgelopen jaar benaderd door individuele mensen uit Boxtel, in verband met bomen in hun eigen buurt. Soms had ikzelf geen tijd om er echt 'in te duiken' en moest ik me beperken tot de echt 'grote zaken'. Soms kon ik hen verwijzen naar de juiste persoon of uitleg geven over de procedure. Rondfietsend zijn er nog meerdere situaties met bomen, die ik zie achteruitgaan of die me zorgen baren: de rode beuk in de Clarissenstraat, die in het hek groeit en steeds dunner in zijn blad zit, de esdoorn daar vlakbij, waar een reuzentak uitgescheurd is tijdens de storm van 2011, de esdoorn op de hoek van Rechterstraat en Fellenoord (bovenop een oud Binnendommeltje?), de esdoorn bij de Rabobank, met zijn vele uitschieters op de stam, het populierenbosje aan de 'rafelrand van Oost' (Volder-Puttersdreef), dat iedere bewoner van Oost aangaat en niet alleen de direct-aanwonenden, de bouwplannen bij/in park Stapelen...

**Allemaal punten van aandacht!
WIE helpt er mee, liefst structureel, om de bomenadviescommissie weer echt body te geven?!**

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Nico Landwehr Johan

Samenstelling en activiteiten van de werkgroep

Gerard Buiks, Toine Cooijmans, Albert van der Horst, Nico Landwehr Johan (vz), Lex Meijdam, Ineke Puls.

In het verslagjaar heeft de werkgroep slechts voor enkele thema's raadpleging via email-contacten toegepast. Zoals gebruikelijk zijn tijdens deze contactenook Dik Bol en Marcel van de Langenberg, als "meedenkers" van respectievelijk de Heemkundekring Boxtel en Natuurwerkgroep Liempde, actief betrokken.

De werkgroep RO kan nog steeds versterking gebruiken (van mensen die gemotiveerd zijn om beleidsstukken te lezen en/of zaken in het veld te gaan bekijken).

In de RO-groep gaat het vooral om onderwerpen die gedurende meerdere jaren aandacht vragen. Het gaat daarbij in het bijzonder om ruimtelijke plannen met een langdurige procedure, zaken welke in verschillende fasen (her)beoordeeld moeten worden.

In het navolgende doen wij kort verslag van de belangrijkste zaken, waar de RO-groep zich mee bezig heeft gehouden.

Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb)

Albert van der Horst en Lex Meijdam zijn actief als afgevaardigden in de Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb). In de loop van het jaar heeft Albert zijn lidmaatschap van de Wubbb overgedragen aan Nico Landwehr Johan, die als eerste vertegenwoordiger vanuit de WNLB is aangewezen. Binnen dit overlegorgaan wordt door Gemeente, Waterschap, ZLTO en Heemkundekringen en Natuurwerkgroepen gewerkt aan afstemming van vooral buitengebiedzaken. Voorafgaand aan de maandelijkse vergaderingen worden relevante agendapunten voorbesproken in de WNLB RO-groep. De WUBBB-agenda omvat onder meer aanvragen over wijzigingen in het landschap, zoals aanbrengen van verhardingen, ophogen en afgraven van percelen, sloten graven en/of dempen, verwijderen en/of aanbrengen van beplanting et cetera. Het gaat hierbij niet alleen om aanvragen van particulieren, maar ook om (uitvoerings)plannen van bijvoorbeeld gemeente en waterschap.

De vergaderfrequentie van de Wubbb blijft opvallend laag vergeleken met eerdere jaren. Er is evenwel nog geen signaal dat aan nut en noodzaak van Wubbb wordt getwijfeld.

Een belangrijk toetsingskader binnen de Wubbb wordt geboden door de, inmiddels door de raad omarmde, Beleidsregel kwaliteitsverbetering voor het buitengebied. De regel omvat voor Boxtel een concrete doorvertaling en nadere uitwerking van het provinciale en gemeentelijke beleid voor kwaliteitsverbetering van het landschap. De WNLB heeft benadrukt dat een van de belangrijkste punten is dat in principe kwaliteitsverbetering op de locatie plaatsvindt.

Vinger aan de pols

De bestemmingsplannen Centrum -met het later vastgestelde bestemmingsplan "Uitbreiding Sint Lucas"- en Boxtel-Noord zijn belangrijke plannen voor de natuur langs de Dommel door Boxtel. De stedelijke druk is hier hoog, de kunst is om de natuurwaarde, maar ook de unieke groene belevingswaarde te behouden en te versterken. De WNLB is blij dat de gemeente in de bestemmingsplannen het behoud van deze waarden hoog in het vaandel heeft gezet. Daardoor is er op sommige plekken zelfs nieuwe ruimte voor de natuur gecreëerd. Wel is de werkgroep bezorgd over een consequente houding van de gemeente over de feitelijke invulling van zaken die het bestemmingsplan aangaan. De werkgroep is alert op nieuwe ontwikkelingen en heeft haar stem laten horen bij voorgenomen bouwplannen die een directe bedreiging vormen voor het openhouden van de Dommeloever. De WNLB blijft nauwgezet volgen of het waardevolle plan voor de Dommel door Boxtel zorgvuldig wordt nageleefd.

De WNLB heeft zienswijzen en verzoeken om handhaving bij de gemeente ingediend vanwege activiteiten in strijd met het bestemmingsplan. In het afgelopen verslagjaar is aandacht gevraagd voor strijdige ontwikkelingen binnen het Dommeltraject Mgr. Wilmerstraat/Boscheweg en is andermaal gevraagd om een reactie op een handhavingsverzoek van medio 2013 vanwege ongewenste activiteiten in het Dommeldalgebied nabij de locatie van voorheen Joris Meubelen. Deze verzoeken zijn nog in behandeling bij de gemeente. In een gesprek met de gemeente is evenwel vast komen staan dat handhaving geen prioriteit van de gemeente heeft vanwege financiële en personele capaciteit. Nader bericht is nog niet ontvangen.

Bestemmingsplan Buitengebied

In het verslagjaar zijn er vanwege het bestemmingsplan Buitengebied geen nieuwe ontwikkelingen geweest die voor de WNLB reden waren om specifieke actie te ondernemen.

De Dommel door Boxtel

In dit verslagjaar zijn er geen bijzondere ontwikkelingen geweest bij het nader vormgeven/uitwerken van delen van het door het Waterschap gepresenteerde beekherstelproject Dommel door Boxtel. De WNLB heeft regelmatig contact met de uitvoerders van het project en is tot heden tevreden met de feitelijke uitvoering daarvan.

Zanddepot in een natuurstroom langs de Dommel

Infrastructuur / spoorwegen / Gemeentelijke verkeersplannen

De WNLB blijft aandacht houden voor de mogelijke consequenties van het sluiten van een aantal overwegen. In het verslagjaar zijn er geen nieuwe plannen of voornemens geweest waarvoor de WNLB in actie zou moeten komen.

TALK / Concept-bestemmingsplan Ladonk-De Vorst

De werkgroep is reeds enkele jaren via een klankbordgroep betrokken bij de Tracestudie A2-Ladonk-Kapelweg (Talk). Telkenmale heeft de werkgroep nadrukkelijk aangegeven zich niet te kunnen vinden in het door B&W gepresenteerde voorstel voor een nieuwe ontsluiting om Kalksheuvel heen van industrieterrein Ladonk-Kapelweg. Nut en noodzaak van een nieuwe weg en daarmee een –ongewenste– aantasting van het buitengebied zijn volgens de werkgroep onvoldoende aangetoond. De werkgroep heeft zich ten aanzien van dit onderdeel teruggetrokken uit de klankbordgroep om de handen vrij te houden voor eventuele beroepsprocedures zodra er sprake is van concrete plannen.

De WNLB heeft bij brief van 4 juli 2012 een zienswijze ingezonden vanwege het voorlopig ontwerp verbindingsweg Ladonk Kapelweg. De WNLB heeft in een uitvoerig schrijven aangegeven dat de in het voorlopig ontwerp verbindingsweg Ladonk Kapelweg voorgestelde uitwerking ervan strijdig is met enerzijds de ambities van rijk, provincie en gemeente voor het Boxtelse buitengebied in het Nationaal Landschap Het Groene Woud en anderzijds de zorgplicht voor het in stand houden en versterken van het buitengebied als hoogwaardige leefomgeving voor mens en natuur.

De gemeente heeft inmiddels laten weten dat er voor de verbinding Ladonk-Kapelweg in samenhang met de spoorwegplannen PHS een nieuw bestemmingsplan wordt voorbereid. Men streeft ernaar om nog in 2015 een ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen.

Tot slot

De RO-groep probeert zo mogelijk reeds in een pril stadium betrokken te worden bij plannen en ontwikkelingen die verband houden met de natuurlijke kwaliteiten in het Boxtelse.

Voorts houdt zij zeer dringend de vinger aan de pols bij de verdere planvorming en zal zij primair proberen in goed overleg haar doelen te bereiken. Soms ontkomt de RO-groep er echter niet aan om de mogelijke beroeps- en rechtsmiddelen te hanteren.

Ook in het komende seizoen zal wederom aandacht besteed worden (grotere) gemeentelijke plannen waaronder diverse bestemmingsplannen en aanzetten daartoe, vooral daar waar het de belangen van Natuur en Milieu raakt.

Beheergroep Dommeldal

Jos Klaasen

In ons werkterrein, het Dommelgebied begrensd door de Dommel, Bosscheweg, het laarzenpad, wijk Munsel tot bijna aan de A2 is het aantal Hooglanders, na de geboorte van een kalfje in het voorjaar uitgebreid tot vijf. Voor dit gebied lijken vijf Hooglanders een bovengrens voor deze extensieve begrazing en zeker ook omdat er niet wordt bijgevoerd. Gezien de potentie van de kudde is het te verwachten dat er nog een kalf wordt geboren.

De werkgroep bestaat uit zeven leden. De coördinator Theo van der Heijden is gestopt en is, na een interim periode ingevuld door Helmuth Verlangen, opgevolgd door Jos Klaasen. De leden voeren wekelijks het toezicht uit. Dit betekent dat op de aanwezigheid en de gezondheid van de dieren wordt toegezien. We controleren de omheining en de spanning van de stroomdraad. Het aanwezige zwerfvuil in en rondom het gebied wordt opgeruimd en er wordt gekeken of er geen schade of vernielingen zijn aangericht. We hebben het hele gebied een keer aan een grote controlebeurt onderworpen en de mankementen aan de gemeente kenbaar gemaakt. Deze heeft zo goed mogelijk de problemen opgelost. Ook heeft de gemeente de gehele wei, in twee etappes, gemaaid (geklepeld) en vooral hiermee het overtollige pitrusgras teruggedrongen. Overigens vinden wij dat de omheining met stroomdraad wel erg iel is en zien derhalve liever een robuustere omheining.

De leden van de werkgroep opereren individueel. De contacten met betrokken partijen, de gemeente en stichting Taurus (eigenaar van de dieren) waren alleen van praktische aard. De werkgroep wil zich gaan beraden over een toekomstvisie: contact met gemeente, (hoeveel) Hooglanders, biodiversiteit, overleg met andere werkgroepen zijn enkele onderwerpen ter bespreking. Er ligt een plan een bezoek (excursie) aan Taurus in Keent te brengen.

De werkgroep is zeer benieuwd naar de uitkomst van de dit jaar gestarte besprekingen van onze WNLB, de gemeente en de eigenaar van Villa Catherina over de gemeentegronden en expliciet over de uitbreiding van het weidegebied middels de bekende onderdoorgangen bij bruggen. Over de uitkomst van deze besprekingen hopen we snel geïnformeerd te worden.

Florawerkgroep

Joost van Rooij

De florawerkgroep heeft het in 2015 aan 3 projecten gewerkt:

- Inventarisatie van het Ansumven op verzoek van Natuurmonumenten
- Inventarisatie van de Beerze-oever ten zuiden van de Kampina
- Een KM-hok bij de Geelders (154, 401)

Agenda 2015

Datum	Tijd	Onderwerp	Verzamelen
Zat 09-05-15	08:30-12:00	Ansumven	Huize Kampina/werkschuur (met de fiets/laarzen)
Zon 17-05-15	08:30-12:00	KM-hok 154,401 (Geelders)	Eekhoorn (bij kruispunt Schijndelsedijk/Boxtelseweg)
Zat 13-06-15	08:30-12:00	Beerze ten Z. van Kampina	Parkeerplaats watermeter
Zon 05-07-15	08:30-14:00	Jaarexcursie: Hazeputten	Texacostation Brederodeweg
Zat 06-06-15	08:30-12:00	Ansumven	Huize Kampina/werkschuur (met de fiets/laarzen)
Zat 28-06-15	08:30-12:00	KM-hok 154,401 (Geelders)	Eekhoorn (bij kruispunt Schijndelsedijk/Boxtelseweg)
Zat 11-07-15	08:30-12:00	KM-hok 154,401 (Geelders)	Eekhoorn (bij kruispunt Schijndelsedijk/Boxtelseweg)

Ansum ven Kampina 2015

Langs de Nianadreef aan de oostkant van de Kampina liggen drie vennen: Ansumven, Groot/Klein Glasven. Omdat dit het enige natte deel van de Kampina was dat we nog niet hadden geïnventariseerd, was dat dit jaar aan de beurt. Het is een erg natte omgeving waar, zeker in het voorjaar, ook het pad langs de vennen vaak onder water staat. Langs het pad staat op diverse plaatsen Koningsvaren en ook Snavelzegge en Waterpostelein in de waterige delen langs het pad. Alle vennen bevatten vrij grote hoeveelheden Moerashertshooi en Veenpluis. Hier en daar staan bosjes Gagel. Wat meer in het noorden van dit gebied kwamen we eigenlijk nog de meeste variatie tegen; zo stond hier onder ander nog wat Waterviolier en in kleine geulen boven de vennen: Bruine snavelbies, Kleine zonnedauw, Blauwe zegge en Veenmos.

Inventarisatie Beerze-oever ten zuiden van de Kampina

In 2014 is de Beerze onder de Kampina weer teruggebracht in zijn natuurlijke loop en is de fosfaatrijke landbouwgrond verwijderd. Hierdoor kwam de oorspronkelijk rivierleem met zaadbank aan de oppervlakte. Sjaak Oerlemans doet hier onderzoek aan de opkomende (deels pionier-) vegetatie en de florawerkgroep is een ochtend meegegaan. Voor degene die op een kleine oppervlakte veel soorten van zandige leemgronden langs riviertjes wil leren, is dit een prima plaats. De meeste soorten komen elders in de omgeving van Boxtel ook regelmatig voor maar daar staan ze wel prima allemaal bij elkaar. Een interessante vondst was wel het waterlepeltje: een rode lijst soort die we steeds vaker in het Boxtelse en vooral rondom Banisveld aantreffen.

KM-hok bij de Geelders

Het was al weer een tijdje geleden dat de florawerkgroep aan zijn oudste project had gewerkt: van alle (relevante) KM-hokken in de Gemeente Boxtel alle planten in kaart brengen. Deze keer was het hok met de coördinaten 154,401 aan de beurt: Op de grens van Boxtel en Schijndel met boven de Schijndelseweg behoorlijk wat bos, weiland en (soms diepe) sloten en landweggetjes; en ten zuiden ervan de Geelders met daarin ook wat stukjes hei.

Dit jaar hebben we alleen het deel ten Noorden van de Schijndelseweg gedaan. En daar vonden we toch al bijna 170 soorten: een groot aantal voor slechts 40 ha. De meest bijzondere plant was misschien wel de Waterscheerling: een van 's-werelds meest giftige planten (het verhaal gaat dat de gifbeker van Aristoteles gif van de **Waterscheerling** bevatte) die daar op diverse plaatsen in de sloten voorkomt. Ook bijzonder is de Bleke zegge die we op een bospad vonden. Andere soorten die hier het vermelden waard zijn: Grote waterpepe, Waterviolier, Eikvaren, Dalkruid, Holpijp, Wilde Bertram, Brem, Veelbloemige salomonszegel, Wilde ruit en Hengel.

Excursie Hazeputten & Dommelbeemden

Dit jaar besloten we eens wat dichterbij huis te gaan kijken en hebben we de Moerputten, Hazeputten en Dommelbeemden bij Schijndel bewondert. Werkelijk een mooi en uitgebreid gebied van bossen, beemden, weilanden, vennen, sloten en putten in een bonte afwisseling en mooie vergezichten. En er is voor ieder wat wils. Voor de insectologen zijn er diverse graanakkers (b.v. rogge met een grote verscheidenheid aan planten die hier vroeger in voorkwamen) waar letterlijk honderden vlinders boven rondartelen, zoals de mooie Paarlemoervlinder. Voor de vogelaars vonden we naast Dodaars en Futen ook twee Lepelaars die daar op hun gemak aan de rand van een ven aan het foerageren waren.

En voor de plantenliefhebbers kom je hier binnen een paar uur een hoop interessante soorten tegen waar je elders in het Brabantse heel wat kilometers voor bij elkaar moet rijden om ze te vinden: Groot blaasjeskruid, Moerashertshooi, Veenmos, Kleine veenbes, Moeraskartelblad, Slangenwortel, Krabbescheer en Hoge cyperzeggen b.v. op de natte plekken. En als absolute tegenstelling soorten van droge zandgronden zoals

Illustratie Wikipedia

de Zandzegge, **Zandblauwtje** (boven), **Zandviooltjes** (midden) en **Hemelsleutel** (onder). En bij de graanvelden een- en tweejarigen zoals Ganzenbloem, Reigersbek, Klaproos.

Een aanrader als je een keer in een paar uur mooie typische Dommellandschappen wilt zien en een brede lijst met soorten wilt waarnemen! Met dank aan Maarten & Anneke die ons hierin hebben meegenomen.

Seizoen 2016

Zoals altijd wordt het programma voor 2016 weer in het voorjaar vastgesteld. Wat er vermoedelijk wederom in zal zitten is een herinventarisatie van de Dommelarm onder Boxtel; afgelopen jaar zag het daar blauw van de Langbladige ereprijs en aangezien we in 2012 voor het laatst daar gekeken hebben is het hoog tijd dat weer op te pakken.

Omdat er nog wat discussie is over goed beheer van de koeienwei bij het Waterschap is een herinventarisatie daar wel logisch. En ook in de Dommelbimden is het weer tijd na een jaar beheersmaatregelen instellen om eens te kijken of dat al effecten heeft gehad op de biodiversiteit van planten. Verdere ideeën zijn welkom en kun je inleveren bij Joost van Rooij.

En iedereen die zin heeft om eens met een excursie/onderzoek mee te gaan: je hoeft er geen kennis van planten voor te hebben maar na een morgen meegelopen te hebben heb je er zeker weer een hoop van geleerd. De excursies worden steeds op de WNLB website gezet, dus geen enkel excuus om een keer mee te lopen. We zien jullie graag komen!

Bestuurssamenstelling van de WNLB

Bestuur

Voorzitter	Marco Meihuizen	673492
Secretaris	Lex Meijdam	685847
Penningmeester	Erik Kerpel	674599

Coördinatoren

Beheergroep Dommelbimd	Sylvia van Gulik	682237
Beheergroep Dommeldal	Jos Klaasen	677589
Beheergroep Sparrenrijk	José Poort	674740
Bomenadviescommissie	José Poort	674740
Florawerkgroep	Joost van Rooy	683687
Heggenleggersgroep	Frank de Bont	678406
Knotploegen	Frans van de Sande	683117
	Aad van der Helm	677358
	Ad Sleenhoff	685546
Paddenstoelenwerkgroep	Cor Kievit	675160
Poelenwerkgroep	Marie José Meertens	073-5518620
Publiciteitsgroep	Godelise van Kessel	610640
Vogelwerkgroep	Hen Maas	674886
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	Nico Landwehr-Johan	683709

Webmaster

Sjaak Oerlemans	672906
-----------------	--------

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

Voorzitter Marco Meihuizen
Munsel 86, 5283 TP Boxtel

Secretaris Lex Meijdam
Leenhoflaan 19, 5282 PW Boxtel

Penningmeester Erik Kerpel
Diepenbrockstraat 15, 5283 LE Boxtel

Internet:
www.wnlb.nl
e-mail info@wnlb.nl

Voor inlichtingen en lidmaatschap (à € 12,00)
kunt u zich wenden tot de secretaris:
Lex Meijdam, telefoon: 0411 - 68 58 47